

บังคับ อาสาพัฒนา : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา ชุมชนครุศาสตร์

การศึกษาการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ทราบว่า 1) โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีส่วนช่วยให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจของ
ชุมชนครุศาสตร์ให้ดีขึ้น ได้ 2) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนชุมชนครุศาสตร์ให้
พึงคนเอง ได้อย่างยั่งยืน 3) เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนชุมชนครุศาสตร์ รวมทั้งข้อมูล
ของชุมชนของชุมชนที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ 4) เพื่อเป็นการประเมินโครงการกองทุน
ชุมชนครุศาสตร์ในด้านการชำระคืนเงินกู้ 5) ด้านความเข้มแข็งของชุมชน และด้านการติดตามการ
ประเมินผลโครงการเงินกู้ 6) เพื่อทราบถึงแนวโน้มในการดำรงอยู่ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชน
เมือง 6) เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมาย
ดังกล่าว มีอะไรบ้าง การศึกษารั้งนี้รวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต และการ
สอบถาม โดยรวมรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรในชุมชนครุศาสตร์ การสุ่มตัวอย่างจำนวน
แบบรายงาน บร.1 – บร.12 ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักในการรวบรวมข้อมูลแต่ละประเภท การวิเคราะห์
ข้อมูลยึดตามแนวทางทฤษฎี CIPP Model แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้
ผลการศึกษาพบว่า สภาพเศรษฐกิจของชุมชนที่ดีขึ้นกว่าก่อนจะมีการตั้งกองทุนชุมชน กองทุนที่
สามารถปรับระบบการทำงานให้เข้ากับชุมชนและมีระบบระเบียบกฎหมายที่ดีขึ้น ปัจจุบันกองทุน
ชุมชนครุศาสตร์มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 169 คน มีการปล่อยกู้ตามกิจกรรมที่ให้กู้ยืมของกองทุน
ชุมชนแล้ว คือ 1) การพัฒนาอาชีพ 2) การสร้างงาน 3) การเพิ่มรายได้ 4) การลดรายจ่าย และ 5)
บรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็น เงินที่กู้ไปแล้วมีจำนวนทั้งสิ้น 985,000 บาท จากผู้กู้จำนวนทั้งสิ้น
70 ราย เหลือเงินจำนวน 15,000 บาท สภาพการชำระคืนเงินกู้นั้น ผู้กู้โดยส่วนมากมีความ
รับผิดชอบที่ค่อนข้าม กล่าวคือ มีผู้ที่ผิดนัดการชำระคืนเงินกู้พร้อมคอกเบี้ยเพียงรายเดียวจากจำนวนผู้
กู้ทั้งหมด ทำให้ทราบว่ามีการกระตุ้นเศรษฐกิจ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุน ได้
ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชน และทำให้ทราบได้ว่ากองทุนชุมชนครุศาสตร์คือสามารถดำเนินกองทุน
ต่อไปในอนาคต ขาดเด่นที่พบในการดำเนินงานกองทุน ได้แก่ ประสบการณ์ ความสามารถ ความสามัคคี
และความเสียสละของคณะกรรมการกองทุน สมาชิกกองทุน และชาวบ้านในชุมชน
ขาดด้อยที่พบ ได้แก่ ความเป็นหนี้ ความไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และทัศนคติที่ไม่ดีต่อ
กองทุนชุมชนของชาวบ้านในชุมชน รวมทั้งการไม่มีความซื่อสัตย์ในอาชีพที่ทำอยู่

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา มีดังต่อไปนี้ ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบ
ข้อบังคับจัดการกองทุนฯ คือ 1) ควรมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่ได้มาให้เข้ากับชุมชนครุสามัคคี
2) ควรมีการเพิ่มเติมระเบียบที่ได้มาให้เข้ากับชุมชนครุสามัคคี 3) ควรให้คณะกรรมการกองทุนศึกษา
ระเบียบข้อบังคับให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ข้อเสนอแนะบริหารจัดการกองทุนฯ คือ 1) ควรมีการ
ประชุมระหว่างกรรมการกองทุนเสียก่อนที่จะออกกฎหมายใหม่ 2) ควรมีการเก็บรักษาความลับ
ในที่ประชุมกรรมการกองทุน 3) ควรมีการแบ่งหน้าที่ของกรรมการกองทุนอย่างชัดเจน
ข้อเสนอแนะการนำเงินถูกไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน คือ 1) ควรมีการนำเงินถูกที่
ได้มาไปพัฒนาอาชีพที่คนเองประกอบอยู่ 2) ควรมีการนำเงินถูกที่ถูมำได้ในแต่ละรายมาร่วมทุนกัน
ในการผลิตสินค้า 3) ควรกำหนดงบประมาณให้เหมาะสมสมกับรายจ่ายต่าง ๆ ที่มีในกิจกรรมของ
กองทุน และข้อเสนอแนะสำหรับการคืนค่าวิจัยในครั้งต่อไป คือ 1) ควรมีการคืนค่าวิจัยเพื่อเตือน
ว่า โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีส่วนช่วยให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชนครุ
สามัคคีได้อย่างไรบ้าง 2) ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้กองทุนชุมชนครุสามัคคีสามารถบรรลุบริหาร
จัดการกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพิ่มคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น